

פרשת עקב

מסירות נפש - לקח לכולנו

משיחת כ' מנחם-אב תשל"ה

בעל ההילולא העמיד בסכנה את אופן מציאותו, המציאות של לימוד תורה לעצמו וקיום מצוות לעצמו, כדי לסייע ליהודי שני, ביניהם יהודים שהיה צורך להבהיר להם את הענינים הבסיסיים ביותר ביהדות. וכפי שאכן אירע לאחר-מכן - בגלל פעולות אלו ישב בבית-האסורים, מקום שבו לא היתה אפשרות ללימוד תורה ולקיים מצוות כראוי.

ואע"פ ש"אונס רחמנה פטריה", הרי נאמר על כך בירושלמי שאעפ"כ "כמאן דעביד לא אמרינן"; אמנם "פטריה", אבל אין פירוש הדבר שהענין ישנו במציאות.

והרי הוא ידע זאת, שע"ז שיתעסק בעניני כשרות בשלימות ובהידור, ובנוגע לקמחא דפסחא וכי"ב, עלול הדבל אופר להביא - ואדרבה: בדרך הטבע היה ברור שהדבר יביא - לידי מאסר, ולאחר-מכן לידי ענינים נוספים, כפי שאכן היה בפועל;

וענינים אלו הפריעו בנוגע ללימוד עם עצמו ולקיום המצוות בעמו, כיון שנוצר מצב של אונס, מצב שבו אמנם "רחמנא פטריה", אבל הענין חסר. ואעפ"כ לא נמנע מכך בעל ההילולא, ועסק בכך במלוא העוצמה.

וזהו הענין וההוראה מיום ההילולא: כמתבוננים בכך שהיתה לבעל ההילולא האפשרות לשבת במנוחה וללימוד תורה, לקיים מצוות, לפסוק שאלות, ללמד תורה ולסייע בקיום המצוות לכל הבאים אליו, או לכל הנמצאים בקהילה שהוא נשא באחריות עבורה;

אך הוא לא התחשב בכל ענינים אלו, ונסע לעיר הבירה באותה תקופה - למוסקבה - כדי להקים שם רעש בנוגע לכמה ערים ולכמה מקומות.

הוא לא העלה בדעתו להמתין עד שיבואו לביתו וישאלו אותו שאלה או דין, או יבקשו ממנו ללימוד, אלא הוא עצמו עורר ועודד שיבואו, שישאלו, שילמדו וכו', עם כל הפרטים שבדבר - דבר שהיה כרוך בסכנת נפשטות כפשוטה, בסכנת הגוף, ומה שאולי נוגע עוד יותר - כרוך בסכנת הנפש.

וכמדובר כמה פעמים, כדברי הגמרא בנוגע לערי מקלט, שהגדר בזה הוא שצריך להתקיים "וחי בהם" - "תן לו חיותו", ולכן "מגלין רבו עמו"; וכפי שמפרשים בפשטות: כשמדובר ביהודי השייך ללימוד תורה, ומגלים אותו לעיר שיש בה כל טוב, אבל אין לו שם אפשרות ללימוד תורה - הרי זה ההיפך של "וחי בהם".

ועד כדי כך, שלמטרה זו לוקחים יהודי שני ממקומו, ומצווים עליו שלשם כך עליו ללכת לערי המקלט, כדי שיוכל להתלוות לתלמידו - "מגלין רבו עמו".

ואילו במקרה הנוכחי היה זה באופן שהתקיים ענין זה של "מגלין אותו" - אפילו ללא ספרים, ועאכ"כ ללא יהודי שיהיה באפשרותו ללימוד אתו תורה - נגלה, חסידות או קבלה וכו', כידוע פרטי הדברים.

וזהו לימוד בנוגע לכא"א בכלל, כיצד עליו לפעול בהפצת היהדות עד לפינה רחוקה - שהכוונה בכך היא לפינה רחוקה ברוחניות, דבר שהוא לפעמים נוגע עוד יותר. ואפילו אלו שהם מלעיגים - גם עליהם יש להשתדל לפעול באופן המתאים לפי מצבם הם.

וזאת אפילו כשנראה שהדבר יפגע לשלימות האישית בתורה ומצוותיה, ועד שייתכן אפילו שאין זה דבר שנראה בלבד, ענין של דמיון, אלא אכן כך יהיה בפועל, כפי שהיה בנוגע לבעל ההילולא, מאסרו והגלייתו וכו', כידוע הסיפורים ופרטי הדברים.

פרשת עקב

דבר זה צריך לעורר ולעודד את כאו"א, עד לנקודה הפנימית, עד שהדבר יביא לפעולות ממשיות כדי לסייע לאותם יהודים שכבר יצאו משם, בנוגע לכך שיש לסייע להם ללכת בדרך התורה והמצוה; ובכמה וכמה מקרים הדבר מתבטא בכך שהם כלל אינם יודעים מהם התורה והמצוות, ויש צורך לפעול אצלם זאת. וכאמור, בעוונותינו הרבים, נעשה מעט מאוד בנושא זה, ואולי אפילו מעט מן המעט!

ויהי רצון שעכ"פ מכאן ולהבא, אם מצד התעוררות זו או מצד התעוררות אחרת, יפעלו בנושא זה ביתר שאת וביתר עוז, ובעוצמה מאירה, בכל קוים אלו.

